

**Gminny Program  
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sanoku  
na rok 2019**

**I. Wprowadzenie**

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2137 z późn. zm.) samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu.

W trakcie opracowywania programu kluczową kwestią było sporządzenie diagnozy, racjonalne określenie zadań i zdefiniowanie wskaźników ich realizacji, aby możliwe było przejrzyste uwidocznienie efektów wdrażania programu osiągniętych przez realizatorów. Głównym celem programu jest ograniczanie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Cel główny będzie realizowany przez 7 celów operacyjnych i zadania własne w poszczególnych obszarach profilaktyki terapii i rehabilitacji.

**II. Podstawy prawne**

Ustawy

1. Ustawa z dn. 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. 2018r. poz. 2137 z późn. zm.)

2. Ustawa z dn. 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (j.t. Dz.U. 2018r. poz. 1492).

Program krajowy

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020

Narodowy Program Trzeźwości 2018

Programy regionalne

1. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020

2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sanoka na lata 2016-2022

**III. Diagnoza problemów**

Wg danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) większość dorosłych osób pijących alkohol, spożywa go w taki sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i osób z ich otoczenia. Jednak około 900 000 ludzi w Polsce jest uzależnionych od alkoholu,



a ponad 2 miliony ludzi dorosłych pije napoje alkoholowe szkodliwie. Szkody powodowane przez alkoholizm oraz picie szkodliwe bądź ryzykowne występują w wielu wymiarach:

**jednostkowym** – działania negatywnego na zdrowie fizyczne i psychiczne osoby pijącej;

**społecznym** - negatywnego działania na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, powoduje przemoc, zakłócenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, wypadki, rodzi przestępczość, ubóstwo, bezrobocie i podobne;

**ekonomicznym** - koszty leczenia osób uzależnionych i rodzin, dla systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy i innych.

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Wg Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 chorób i wypadków ma związek z alkoholem.

### **Problemy osób dorosłych**

W lutym 2017r. przeprowadzono lokalną diagnozę problemów społecznych na grupie 100 losowo wybranych i przebadanych dorosłych mieszkańców Sanoka a w listopadzie 2017r. przeprowadzono diagnozę zjawiska przemocy i ocenę świadomości społecznej wobec problemu przemocy na grupie 200 mieszkańców Sanoka z których to badań wynika, że:

1. W opinii 58,3% badanych skala problemu uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz innych uzależnień w Sanoku jest przeciętna.
2. 69% badanych oczekuje od lokalnych władz podjęcia działań, mających na celu ograniczenie problemów alkoholowych.
3. Badana grupa podaje, że 75% stanowią osoby pijące alkohol kilka razy, jeden raz lub rzadziej niż raz w miesiącu.
4. W badanej grupie jest 12% abstynentów.
5. Co piąty mieszkaniec Sanoka kupił kiedyś napój alkoholowy pod wpływem reklamy.
6. 71% ankietowanych, wie gdzie można szukać pomocy dla osoby z problemem alkoholowym.
7. W opinii osób badanych najczęstszymi powodami sięgania po alkohol są: bezrobocie 67%, chęć zredukowania napięcia psychicznego 60%.
8. Wyraźnie zmalał odsetek osób (z 43% do 21%), które widzą zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców ze strony osób pijących.
9. Tylko co trzeci badany wie gdzie spotykają się grupy samopomocowe AA.
10. 5% badanych wie jaki jest numer Alkoholowego Telefonu Zaufania w Sanoku.
11. W opinii badanych bardzo wyraźnie, bo o 73 % zmniejszyło się zjawisko picia alkoholu w pracy a o 68% zmniejszyła się tolerancja pracodawców stosunku do osób nadużywających alkoholu.

### **Młodzież a alkohol**

Z ogólnopolskich cyklicznych badań ESPAD z roku 2015, prowadzonych wśród uczniów klas trzecich gimnazjum i klas drugich szkół średnich wynika, że alkohol jest najpopularniejszą substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Wyniki badań ESPAD wskazują, że 83,8% gimnazjalistów oraz 95,8% uczniów szkół średnich sięgnęło przynajmniej raz w życiu po jakiś napój alkoholowy. Na



30 dni przed badaniem (wskaźnik bieżącego używania) piło alkohol 48,6% trzecioklasistów z gimnazjum i 82,3 % badanych siedemnasto-osiemnastolatków. Młodzież sięga głównie po piwo. Dla potrzeb lokalnej diagnozy problemów społecznych w 2017r. ankietowano również w Sanoku 150 osobową grupę dzieci i młodzieży z klas szóstych, drugich gimnazjum i drugich szkół średnich. A oto niektóre wyniki tych badań:

1. 40% dzieci ze szkoły podstawowej, 30% gimnazjalistów i 24% licealistów uważa, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce.
2. Zdecydowana większość młodzieży na wszystkich etapach nauki opowiedziała się za utrzymaniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim – 96% uczniów szkoły podstawowej, 83% uczniów gimnazjum oraz 88% licealistów jest tego zdania.
3. Aż 91% uczniów liceum oraz 28% gimnazjalistów uważa, że większość ich kolegów pije alkohol.
4. W ankietowanej grupie napoje alkoholowe piło 7% uczniów szkół podstawowych, 59% uczniów gimnazjum i 81% licealistów ma już za sobą inicjację alkoholową chociaż, a tylko co piąty z nich jest pełnoletni.
5. Zdecydowanie wzrasta w Sanoku liczba młodych ludzi o wiele za wcześnie i niebezpiecznie sięgających po napoje alkoholowe, na szczęście jest to wynik poniżej wyników ogólnopolskich.
6. Pierwszy kontakt z alkoholem najczęściej odbywał się w towarzystwie kolegów, dorosłych członków rodziny, samodzielnie ale i w obecności rodziców.
7. Najczęstszym miejscem spożywania alkoholu wśród dzieci z podstawówki jest dom rodzinny, dla gimnazjalistów i licealistów jest to „u kogoś w domu” lub „inne miejsce” i dyskoteka.
8. Na odmowę napicia się napoju alkoholowego najczęstszą reakcją wśród młodzieży gimnazjalnej jest zrozumienie dla takiej postawy, a wśród młodzieży szkół średnich jest reakcja obojętności. Krytyka odrzucenie czy wyśmiewanie takiej postawy są niezwykle rzadkie.
9. Niestety, aż 26% gimnazjalistów i 41% licealistów twierdzi, że samodzielnie kupiło napoje alkoholowe.
10. W razie problemów związanych z używkami dzieci i młodzież najczęściej o pomoc zwracałaby się do: rodziców - 53%, psychologa, pedagoga szkolnego - 23%, starszego rodzeństwa - 16%, wychowawcy klasy -15%.
11. Bardzo niewielu młodych ludzi zna numer Alkoholowego Telefonu Zaufania, bo zaledwie 10-20%.
12. Najlepiej zapamiętanym programem profilaktycznym jest program Trzeci Elementarz czyli Program Siedem Kroków - realizowany w klasach VI szkół podstawowych.

#### **IV. Cele Programu**

**Celem głównym programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu, podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci, młodzież i dorosłych, promowanie zdrowego życia wolnego od środków uzależniających oraz bieżące rozwiązywanie problemów alkoholowych**



Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- Profilaktyki uniwersalnej adresowanej do wszystkich mieszkańców Sanoka bez względu na stopień indywidualnego ryzyka i występowania problemów związanych z używaniem alkoholu.
- Profilaktyki selektywnej adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu.
- Profilaktyki wskazującej skierowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia tzw. redukcja szkód.
- Terapii obejmującej osoby wymagające pomocy specjalistycznej w związku z uzależnieniem: realizacją programów terapeutycznych: podstawowych, i pogłębionych, programy dla DDA, dla współuzależnionych, programy ograniczania picia.
- Rehabilitacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne, społeczne, wspieranie działań środowisk abstynenckich.

### **Cel 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych**

#### Zadania:

1. Wypracowanie na podstawie znowelizowanej ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - rozwiązań prawnych i społecznych, kształtujących odpowiedzialną politykę w zakresie: lokalizacji, liczby, miejsc podawania, spożywania i sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Miasta Sanoka.
2. Diagnozowanie lokalnych problemów alkoholowych i zasobów służących ich rozwiązywaniu jako element budowania lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych - przeprowadzenie kolejnej edycji badań jesienią 2019r.
3. Zainicjowanie prowadzenia programu badań naukowych na populacji młodzieży w wieku 14-16 lat dotyczących wzorców zachowań zdrowotnych w środowisku osób młodych w Sanoku.
4. Organizowanie konferencji, warsztatów i spotkań edukacyjnych dla dorosłych dotyczących problemów alkoholowych.
5. Organizowanie i finansowanie profesjonalnych programów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych i średnich („Spójrz inaczej”, „III Elementarz – 7 kroków”, „Cukierki”, „NOE”, „Trzy Koła”, „Archipelag skarbów”, „FreD”, „Domowi detektywi”, „Debata”, FAS „Korekta”, „STOP - dla alkoholu i narkotyków”).
6. Dofinansowanie realizacji w szkołach i placówkach wychowawczych - spektakli, i spotkań autorskich z przesłaniem profilaktycznym.
7. Dofinansowanie konsultacji psychologicznych dla dzieci i rodziców w szkołach i przedszkolach.
8. Organizowanie spotkań superwizyjnych i doskonalących dla osób prowadzących zajęcia terapeutyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci z problemami.
9. Dofinansowanie wypoczynku z programem profilaktycznym w formie kolonii lub półkolonii i zajęć wakacyjnych dla dzieci z grup ryzyka.
10. Stała współpraca z lokalną prasą, telewizją, radiem oraz prowadzenie własnej strony internetowej /[www.sanok.pl/problemyuzaleznien/](http://www.sanok.pl/problemyuzaleznien/) zawierającej informacje



- o działaniach w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz możliwościach i formach uzyskiwania pomocy.
11. Zapewnienie dyżurów i poradnictwa w ramach Alkoholowego Telefonu Zaufania.
  12. Organizowanie warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze dla rodziców „Szkoła dla Rodziców Wychowawców”.
  13. Stosowanie systemu interwencji wobec młodzieży eksperymentującej, upijającej się i naruszającej zasady porządku publicznego, poprzez wspólne działania policji, straży miejskiej, straży granicznej, poradni psychologiczno-pedagogicznej i samorządu.
  14. Rozwijanie programu pracy pedagoga ulicy, partyworkerów i prewencyjnych działań straży miejskiej i policji.
  15. Pomoc w organizowaniu zajęć dla młodzieży, programu wychowawców podwórkowych i edukacji rówieśniczej we współpracy ze szkołami i parafiami.
  16. Uczestnictwo rodzin i dzieci w kampaniach: „Twój sprzeciw ma znaczenie”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Cięża bez alkoholu”, „Dopalacze - powiedz stop”, „Kontroluj swoje picie”, „Postaw na rodzinę”, „Reaguj na przemoc”, „Smart znaczy mądrze”, „Alkohol, papierosy - NIE!”, „Odpowiedzialny kierowca”.
  17. Organizowanie warsztatów w zakresie płodowego zespołu alkoholowego - FAS dla uczniów szkół średnich, słuchaczy i studentów.
  18. Dofinansowanie poczęstunku dla dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
  19. Zorganizowanie szkolenia dotyczącego nowych uregulowań prawnych zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników służby zdrowia, kuratorów sądowych.

**Cel 2. Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież - wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do aktywności**

**Zadania:**

1. Propagowanie założeń Narodowego Programu Trzeźwości wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
2. Organizowanie zajęć Sanockiego Lata Podwórkowego z uroczystym finałem i gościem specjalnym.
3. Dofinansowanie działań instytucji, organizacji i stowarzyszeń, realizujących działania promujące trzeźwość i życie bez używek.
4. Dofinansowanie prowadzenia świetlic środowiskowych dla dzieci.
5. Realizacja autorskich programów edukacji rówieśniczej dla dzieci i młodzieży.
6. Dofinansowanie działalności profilaktyczno wychowawczej dla dzieci i młodzieży: „Zima w mieście”, Dzień Dziecka.
7. Programy alternatyw - prowadzenie pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, kulturalno-oświatowych i artystycznych dla dzieci i młodzieży wypełniających ich wolny czas i motywujących do aktywności i udziału w życiu społecznym.



### **Cel 3. Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń i środowisk samopomocowych i pomocy wzajemnej dla osób z problemem alkoholowym**

#### Zadania:

1. Budowanie lokalnego systemu pomocy w procesie zdrowienia i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu:
  - 1) Dofinansowanie działań celowych, służących wspomaganie procesu powrotu do zdrowia i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i członków ich rodzin.
  - 2) Prowadzenie profilaktyki alkoholowej i edukacji dla osób niepełnosprawnych.
  - 3) Wspomaganie ruchów trzeźwościowych dla osób dorosłych wychodzących z uzależnienia.
  - 4) Wspieranie działań trzeźwościowych dla młodzieży, dorosłych i starszych.
  - 5) Promowanie zdrowego trzeźwego życia w środowisku wolontariatu.
  - 6) Promowanie zdrowego życia i bezpiecznego wypoczynku dla dzieci.
  - 7) Propagowanie działań na rzecz ochrony przed przemocą i agresją.
  - 8) Wspieranie działań korekcyjnych i trzeźwościowych na rzecz osób uzależnionych, bezrobotnych, bezdomnych.
2. Sfinansowanie programów szkoleniowych dla trzeźwych alkoholików i DDA.
3. Udostępnianie miejsca spotkań dla grup samopomocowych AA, Al-Anon, DDA.
4. Finansowe wspieranie działalności Klubu Abstynenta w Sanoku.
5. Dofinansowanie remontu klatki schodowej i wejścia do Klubu Abstynenta w Sanoku.
6. Dofinansowanie zakupu testów na obecność alkoholu, narkotyków i badań lekarskich dla osób zatrzymanych w Policyjnych Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych w Sanoku.

### **Cel 4. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol szkodliwie lub ryzykownie oraz współuzależnionych**

#### Zadania:

1. Dofinansowanie wraz z pozostałymi gminami powiatu sanockiego programów ponadpodstawowych i w Poradni Leczenia Uzależnień w Sanoku.
2. Prowadzenie działalności informacyjnej, motywacyjnej i udzielanie wsparcia psychicznego dla osób uzależnionych oraz rodzin będących w kryzysie – zgłaszających się w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Problemów Alkoholowych – PIK, Urzędu Miasta w Sanoku, ul. Jana III Sobieskiego 1 (dyżury psychologa, prawnika, terapeuty dziecięcego i gospodarza PIK) oraz bieżące utrzymanie i modernizacja istniejącej infrastruktury.
3. Udostępnianie pomieszczeń dla potrzeb spotkań grupy wsparcia.
4. Dofinansowanie wraz z pozostałymi gminami powiatu sanockiego kształcenia terapeutów całodobowego Oddziału Leczenia Uzależnień w Sanoku.
5. Organizowanie dla osób pijących ryzykownie warsztatów Programu Ograniczania Picia (POP).
6. Zorganizowanie i finansowanie przeprowadzania badań i sporządzania opinii psychologiczno psychiatrycznych w przedmiocie uzależnienia dla osób



kierowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

**Cel 5. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, społecznej, prawnej i ochrony przed przemocą w rodzinie**

Zadania:

1. Organizowanie pomocy psychologicznej i grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy.
2. Dofinansowanie zajęć socjoterapeutycznych w Szkołach Podstawowych nr 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9. oraz świetlicach środowiskowych, prowadzących działalność terapeutyczną dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.
3. Dofinansowanie specjalistycznych szkoleń i konsultacji z zakresu uzależnień dla członków MKRPA (co najmniej jeden raz w roku), pracowników Urzędu Miasta i Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego, mających kontakt z różnymi aspektami problemów alkoholowych.

**Cel 6. Podejmowanie działań w związku z naruszaniem przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych**

Zadania:

1. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi przez osoby upoważnione przez Burmistrza do kontroli i interwencji, w zakresie naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i uchwał Rady Miasta (pokrycie kosztów środka transportu w czasie kontroli).
2. Występowanie Burmistrza lub upoważnionego przez niego pracownika przed sądami w charakterze oskarżyciela publicznego.
3. Prowadzenie przez strażników miejskich kontroli przestrzegania zasad sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz kierowanie przez komendanta straży wniosków o wszczęcie procedury cofnięcia zezwolenia w przypadkach naruszania prawa.
4. Wspomaganie inicjatyw służących poprawie bezpieczeństwa i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Współudział w realizacji monitorowania miejsc szczególnie zagrożonych naruszeniami porządku publicznego na terenie miasta Sanoka, związanych między innymi ze zwiększonym zagrożeniem spożywania napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży - finansowanie utrzymania łączny telekomunikacyjnych, konserwacja i unowocześnianie systemu monitoringu.

**Cel 7. Umożliwienie rehabilitacji i readaptacji społecznej oraz aktywizacji zawodowej osób z problemem alkoholowym**

Zadania:

1. Informacja i motywowanie osób z problemem alkoholowym do korzystania dostępnych na terenie gminy form wsparcia i rehabilitacji.
2. Wspieranie aktywizacji zawodowej i zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie Centrum Integracji Społecznej.



## **Cel 8. Zapewnienie warunków działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

### **1. Zakres zadań:**

- 1) Rozpatrywanie spraw zmierzających do zastosowania wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- 2) Kierowanie na badania psychologiczno-psychiatryczne w przedmiocie uzależnienia dla osób zgłoszonych do komisji.
- 3) Wydawanie opinii w formie postanowień w sprawach o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 4) Kierowanie wniosków do prokuratury w przypadku rozpoznania przemocy w rodzinie.
- 5) Udział przedstawicieli komisji w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracach grup roboczych powoływanych w celu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.
- 6) Kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

### **2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;**

- 1) Każdy z członków Komisji ma obowiązek uczestniczenia w posiedzeniach komisji oraz w pracach co najmniej jednego zespołu problemowego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanej dalej „Komisją”.
- 2) Szczegółowy zakres zadań członków Komisji określa regulamin pracy MKRPA zatwierdzony przez Burmistrza.
- 3) Członkom Komisji przysługuje zryczałtowane miesięczne wynagrodzenie za wykonywanie zadań, w wysokości:
  - a. 45% podstawy wynagrodzenia dla przewodniczącego komisji,
  - b. 30% podstawy wynagrodzenia dla członka komisji.
- 4) Podstawą zryczałtowanego miesięcznego wynagrodzenia dla członków i przewodniczącego Komisji jest minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone w trybie i na zasadach określanych ustawą z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (j.t. Dz. U. z 2018r., poz. 2177) zwanego dalej „wynagrodzeniem minimalnym” w wysokości określonej rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia.
- 5) Wypłata następować będzie z dołu, po upływie danego miesiąca, na podstawie wniosku złożonego przez Przewodniczącego Komisji.
- 6) Członkowi Komisji, który w danym miesiącu nie wykonywał zadań określonych w regulaminie pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zryczałtowane miesięczne wynagrodzenie nie przysługuje.
- 7) Przewodniczący Komisji składa Radzie Miasta sprawozdanie z działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych raz na półrocze.

## **V. Mierniki osiągnięcia celów:**

### **1. Wskaźniki:**

- Liczba szkół objętych programami.
- Liczba programów profilaktycznych.



- Liczba uczestników: programów, konferencji, szkoleń.
- Liczba osób objętych pomocą i interwencją.
- Liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego, psychologicznego, wychowawczego, terapeutycznego.
- Liczba godzin zajęć socjoterapeutycznych.
- Liczba uczestników zajęć socjoterapeutycznych.
- Liczba organizacji / programów wspieranych finansowo.
- Liczba dofinansowanych godzin zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych.
- Liczba spektakli profilaktycznych.
- Liczba godzin zajęć alternatyw przez sport i innych.
- Liczba uczestników zajęć sportowych.
- Liczba uczestników bezpiecznych zajęć wakacyjnych.
- Liczba osób korzystających z pomocy w PIK.
- Liczba spraw Alkoholowego Telefonu Zaufania.
- Liczba uczestników szkoleń i warsztatów z rodzicami i nauczycielami.
- Liczba uczestników zajęć terapeutycznych i rozwojowych dla osób wychodzących z uzależnienia.
- Liczba spraw objętych postępowaniem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Liczba przeszkolonych sprzedawców.
- Liczba kontroli punktów sprzedaży.
- Wyróżnienia i nagrody za działania innowacyjne w zakresie profilaktyki.

## 2. Metody dokumentowania wykonanych zadań:

- monitorowanie problemów alkoholowych,
- sprawozdania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- coroczne sprawozdania G-1 z realizacji zadań programu dla Burmistrza Miasta Sanoka i Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

## VI. Realizatorzy programu

### 1. Program będzie realizowany przez Gminę Miasta Sanoka we współpracy z następującymi partnerami:

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punktem Informacyjno - Konsultacyjnym ds. Problemów Alkoholowych,
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską,
- Poradnią Leczenia Uzależnień SP ZOZ,
- Całodobowym Oddziałem Leczenia Uzależnienia od Alkoholu,
- Pedagogiem ulicy, partyworkerami, wychowawcami podwórkowymi,
- Szkołami i placówkami oświatowo - wychowawczymi,
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. Jana Grodka,
- Sanockim Domem Kultury, Miejską Biblioteką Publiczną,
- Młodzieżowym Domem Kultury,
- Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji,
- Świetlicami środowiskowymi i socjoterapeutycznymi,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Parafiami,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,



- Klubami sportowymi,
  - Mediami Lokalnymi,
  - Centrum Integracji Społecznej
  - innymi wg potrzeb.
2. Realizacja programu będzie koordynowana przez pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

## **VII . Postanowienia końcowe**

1. Spodziewane efekty wprowadzenia działań programu:
- zmniejszenie rozmiaru szkód alkoholowych w wymiarze osobistym i społecznym,
  - zahamowanie tempa wzrostu inicjacji alkoholowej oraz zwiększenie świadomości społecznej zagrożeń wynikających z używania alkoholu,
  - wypracowanie sprawnego i skutecznego systemu współpracy wszystkich instytucji uczestniczących w programie,
  - poszerzenie wiedzy o dostępnych formach pomocy dla osób z problemami.
2. Zakres programu może być modyfikowany ze względu na potrzeby wynikające z przeprowadzonej aktualnej diagnozy oraz możliwości finansowych Gminy.

## **VIII. Finansowanie**

Na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2019, przewidziano całą kwotę uzyskaną z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

**PRZEWODNICZĄCY**  
Rady Miasta  
*Andrzej Romanik*  
**Andrzej Romanik**